

EVET AÇILIM AMMA...

“Memleket dahi bir hanedir ve vatan dahi bir millî ailenin hanesidir.”(1)

Dev konut alanımız olan şu memleket sathı, farklı ırklardan toplulukları barındırdığı gibi, birbirine hem mümasil hem zıt kişilikleri de bünyesinde bulundurmaktadır. Bu mükemmel armoni, yüzyıllarca 'ahenkli birliktelikler' şeklinde tezahür ederek, güçlü bir toplum yapısının zengin unsurları olarak ortak tarihimizde kayıtlıdır. Hepimiz bir bakıma aynı geminin içinde seyahat eden yolcular gibiyiz. Seyahatimiz esnasında gemiye verilecek zararın sonuçlarına da hep birlikte katlanmalıyız. Son zamanlarda bu zengin ve verimli topraklarda 'ayrık otlarının' bitmesi ile birlikte boy atan 'ırkçılık dikenleri', geminin tabanını delerek su almasına sebebiyet vermektedir. Dıştan ve içten büyümesine yardım edilen bu dikenlerin, milli hanemiz olan vatanımıza verdiği zararların dehşeti, bu hanenin her ferdini titretmektedir.

Bir arada yaşayabilmemizi güçleştiren iç ve dış menfi güçlerin, bu bölücü çabalarını boşa çıkarmanın bir adı olan 'açılım' hadisesi, inanıyorum ki, yeterli özveride bulunulursa hedefine ulaşacaktır.

Esasen bunun çözümü için, meseleye, bizim içimizdeki ayrılıkçı düşüncelerin ta'dili ve farklı fikirlere, farklı yaşam tarzlarına tahammülü olmayan yönlerimizin törpülenmesi ile başlanması kanaatindeyim. İcini düzeltmeyenin dışını düzeltmesi beklenemez. Bu ise ciddi ve yoğun bir imanî açılım ile mümkün olur.

İnsanî haklarının, kanun hanesinde yazılı olması ve bu kanunların yaptırımını sağlamakla ilgili yasaların çıkartılmış olması ve hakların ihlali ile ilgili olası engellerin ortadan kaldırılması, ayrıca bu hakların devlet eliyle devamiyetinin sağlanması, yetmez. Çünkü, kanunun görmediği yerlerde yine haklar ihlal edilir ve yine kanunsuzluk ortamında suç işleme, doğal bir hak gibi algılanabilir.

Aslolan, suç işleme meylinin kalplerde kerih görülmesinin sağlanabilmesi ve bunun için kalplerin eğitime tabi tutulmasıdır. 'Kalp eğitimi' söz konusu olunca, 'imani duyarlılığın' gündemimize gelmesi kaçınılmazdır. 'Kalpte ve kafada yasakçı bırakmak' deyimini, Risale-i Nurlarda sık sık karşımıza çıkar. Fenalıklara ve günahlara karşı set olan bu 'manevi yasakçının' gönülde ve zihinde yeşermesini sağlayacak olan ise ancak akıl ve kalp ittifakını netice verecek bir eğitim anlayışının müfredatımıza girmesi yoluyla olabilir. Hem maneviyata hem maddiyata yapılacak olan eğitim yatırımının neticesi istenilen düzeyde bir 'medeniyet inşası' olacaktır ki, Bediüzzaman Said Nursi bu konuda şöyle der:

"Aklın nuru funun-u medeniyedir (fen bilimleridir) ; vicdanın ziyası (ışığı) ulumu diniyedir (din ilimleridir). İkisinin imtizacıyla (birleşmesiyle) hakikat tecellî eder (ortaya çıkar). O iki cenah (kanat) ile talebenin himmeti (gayreti) pervaz eder(kanatlanır). İftirak ettikleri (ayrıldıkları) vakit birinden taassup, diğerinden hile ve şüphe tevellüd eder(doğar)."(2)

Dolayısıyla, kalp ve kafa izdivacı, birbirini ikame değil, tamim eden bir hüviyet arzeder. Birbirlerini tekzip ve tenkit değil, tasdik ve takdir eden bu birliktelikten hakikat olgusu ortaya çıkar ki, bu da münevver kişilerin toplumda boy atmasına zemin hazırlar.

Gündemin manşetinde olan doğu meselesine çözümler arayışı sürerken, bu soruna çözüm anlamında hükümetin programına aldığı açılım hadisesi, bıçağın kemiğe dayandığını göstermesi bakımından manidardır. İşte tam da bu nedenle, yaklaşık yüz yıl önce bu soruna çözüm sunan Bediüzzamanın fikirlerini yeniden düşünmenin tam vaktidir.

Malumdur ki, Bediüzzaman şarkta bir üniversite açılmasını istiyor ve bu üniversitede hem din ilimlerinin hem müspet ilimlerin beraber okutulması suretiyle birbirini daha iyi anlayan nesillerin yetiştirilmesini öngörüyordu. Böylelikle bu bölge halkının cehaletten doğan sorunlarına çözüm önerileri getiriyordu. Tekrar Bediüzzaman kulak verelim:

Bazı mebuslar dediler: "Yalnız sen medrese usulüyle sırf İslâmiyet noktasında gidiyorsun. Halbuki şimdi garplılara benzemek lâzım."

Dedim: "O vilâyat-ı şarkıye âlem-i İslâmın bir nevi merkezi hükmünde, fûnun-u cedide yanında ulûm-u diniye de lâzım ve elzemdir. Çünkü, ekser enbiya şarkta ve ekser hükema garpta gelmesi gösteriyor ki, Şarkın terakkiyatı din ile kaimdir. Başka vilâyetlerde sırf fûnun-u cedide okutturursanız da, Şarkta herhalde millet, vatan maslahatı namına, ulûm-u diniye esas olmalıdır. Yoksa Türk olmayan Müslümanlar, Türk'e hakikî kardeşliği hissedemeyecek. Şimdi bu kadar düşmanlara karşı teavün ve tesanüde mecburuz."

"Şimdi ben zehir hastalığıyla ziyade rahatsız vaziyette ve çok ihtiyarlık sebebiyle elli beş senelik bir gaye-i hayatımı görüp takip etmekten mahrum kaldığım gibi, Ankara'ya gidip şark terakkiyatının anahtarı olan bu müesseseye çalışanları ruh u canımla tebrik etmekten dahi mahrum kalıyorum." (3)

Bediüzzaman, kurulmasını arzu ettiği bu üniversitede kullanılacak olan lisan için ise, 'Arapça vacip, Kürtçe caiz ve Türkçe lazım' olmalı demek suretiyle Şark bölgesinin terakkisinin ancak bu yöntemle mümkün olabileceğini vurgulamıştır. Şöyle devam ediyor Bediüzzaman:

"İkincisi: Fünun-u cedideyi, ulûm-u medaris ile mezc ve derc; ve lisân-ı Arabî vâcip, Kürdî câiz, Türkî lâzım kılmak."(4)

Kalbî ve aklî eğitimin üstadı Bediüzzamanın yazdığı eserler, kalpleri ve kafaları irşad ederek asayiş muhafazaya da hizmet etmiş ve yapılan hizmetlerin neticesi olarak, üstad, girdiği hapisaneleri bir nevi medreselere çevirerek mahpusların sinekleri bile incitmekten çekinir hale gelmesine vesile olmuştur.

Bir başka eserinde ise:

"Üç vilâyetin insafı bir kısım zabıtaları demişler: "Nur talebeleri mânevî bir zabıta. Âsâyîşi muhafazada bize yardım ediyorlar. İman-ı tahkikî ile, Nuru okuyan her adamın kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar, emniyeti temine çalışıyorlar." (5)

"Nur talebeleri ve Risaleleri, mânevî bir zabıta hükmünde âsâyîş ve emniyeti muhafazaya-hem kudsî bir şekilde-çalıştıkları ve herkesin kalbinde nasihatleriyle İmân cihetinde bir yasakçı bıraktıkları tahakkuk etmiş.Zabıta bunu mânen hissetmiş ki, bize her vakit dost göründü."(6)

"Evet, iman, kalbde, kafada daimî bir mânevî yasakçı bıraktığından, fena meyelnar histen, nefisten çıktıkça 'yasaktır' der, tard eder, kaçıtır."(7)

"Evet, insanın fiilleri kalbin, hissin temayülâtından çıkar. O temayülât, ruhun ihtisaratından ve ihtiyacatından gelir. Ruh ise, İmân nuru ile harekete gelir. Hayır ise yapar, şer ise kendini çekmeye çalışır. Daha kör hisler onu yanlış yola sevk edip mağlûp etmez. (8)

Nebevi metot, kalplerin fethi ve ıslahı mevzuunda bize yol gösterecek çok önemli ölçüleri ihtiva ediyor. Resûl-i Ekrem'in (asm) "La ilahe illallah" iddiasından vazgeçmesini istemelerine mukabil, müşrikler tarafından önerilen mal ve liderlik rüşvetine karşın, O (a.s.m), bütün bunları elinin tersiyle itmiş ve : "Bir elime Güneş'i bir elime Ay'ı koysanız, vallahi bu davadan vazgeçmem!" buyurmuştur. Sureten

---

elde edilecek mal ve liderliğin gücü ile yapacağı irşadın doğru olmayacağını ve bu tür yaklaşımların kalplerde ma'kes bulmayacağını bizlere ders vermişlerdir. Vicdanlara nüfuz edemeyen her görüşün ve Kalpleri fethedemeyen her türlü gücün güçsüz kalacağını ve devam etmeyeceğini anlayabiliriz bu dersten.

Huzur ve asayiş sadece maddi tedbirler ve maddi kuvvetle temin edilemez. Bediüzzamanın muasırlarına sorduğu gibi soruyoruz:

"Acaba, idarece ve asayışı muhafazaca, bin îmanlı adam mı, yoksa on dinsiz serseri mi daha kolaydır? Evet, îman, güzel seciyeler vermekle hem merhamet hissini, hem zarar vermekten sakınmak meylini verir."(11)

Hiç şüphesiz, her şey dönüp aslına rücu etmektedir. İnsanlık ne pahasına olursa olsun bu saadet ve asayiş arayacak ve bulacaktır. Bediüzzamanın şu tespitine kulak verelim:

"Size katiyen ve çok emarelerle ve kat i kanaatimle beyan ediyorum ki, gelecek yakın bir zamanda, bu vatan, bu millet ve bu memleketteki hükümet, alem-i İslama ve dünyaya karşı gayet şiddetle Risale-i Nur gibi eserlere muhtaç olacak; mevcudiyetini, haysiyetini, şerefini, mefahir-i tarihiyesini onun ibrazıyla gösterecektir."(9)

"Risale- Nur, bu asırda, bu vatanda, bu millete yirmi seneden beri tesirini göstermiş büyük bir nimet-i İlâhiye ve sönmez bir mucize-i Kur'âniyedir. Hükümet ona ilişmek ve talebelerini ondan ürkütüp vazgeçirmek değil, belki himaye etmek ve okunmasına teşvik etmek gerektir."(10)

Bu nedenle biz de açılım diyoruz. Ama insanın kalbinden ve ruhundan başlayan bir açılım bir iman ve sevgi açılımı diyoruz. Çünkü:

İmanî açılım, merhamet hissimizin açığa çıkmasına hizmet ederek, insanlığa duyacağımız şefkat vesilesiyle kimseye ayrımcılık ve kötülük yapmayacak bir duruma gelmektir.

İmanî açılım, herkesin sırf insan olmaları hasebiyle, onların her türlü saygıya ve tazime haklarının olduğunun bilincine varmamızı sağlayacak bir keyfiyettir.

İmanî açılım, ne kendine ne başkasına fenalık yapamaması anlamında bizleri gerçek özgürlüğümüze kavuşturacak bir hizmettir.

İmanî açılım, her kim olursa olsun ve hangi ırktan ve düşüncede olursa olsun, insanları yaratandan ötürü sevmemizi sağlayacak kalbî eğitim adıdır.

İmanî açılım, itikadımızın sağlam temellere dayandırılması ve "neye, niçin ve neden inanıyorum" suallerini soran nefse karşı, itikadımızın delillendirilmesi ve muhkemleştirilmesidir.

İmanî açılım, aynı inanca sahip kişilerin birbirine karşı muhabbet beslemelerini icbar ederek, kardeşlik bağlarını tesis eden bir açılmıdır.

İmanî açılım, şefkat hissini tahrik ederek, hiç bir canlının incitilmemesi hassasiyetinin inananlara kazandırılması meselesidir.

İmanî açılım, kalbî duyguların açığa çıkması ile ince ruhlu mü'minlerin toplumda çoğalmasına ve böylelikle her mü'minin, öncelikle günahlardan uzak durmalarına, dolayısıyla da suç işlemenin vicdanlarda kerih görülmesine hizmet etme ameliyesidir vesselam...

Kaynakça:

1. *Şualar, On Birinci Şuâ, 205.*
2. *Münazarat, İfâde-i Merâm ve Uzunca Bir Mâzeret, 127.*
3. *Emirdağ Lâhikası, Heyet-i Vekileye Ve Tefvik İleri'ye Arz Ediyoruz Ki, 402.*
4. *Münazarat, İfâde-i Merâm ve Uzunca Bir Mâzeret, 127.*
5. *Lemalar, Yirmi Altıncı Lem'a, 260.*
6. *Emirdağ Lâhikası, Demokrat Dindar Millet Vekillerine Bir Hakikati İhtar, 315.*
7. *Hutbe-i Şamiye, Arabi Hutbe-i Şamiye'nin Zeylinin Kısa Bir Tercümesi, 82.*
8. *Hutbe-i Şamiye, Arabi Hutbe-i Şamiye'nin Zeylinin Kısa Bir Tercümesi, 82.*
9. *Emirdağ Lâhikası, Afyon Emniyet Müdürlüğüne, 69.*
10. *Şualar, On Dördüncü Şuâ, 328.*
11. *Tarihçe-i Hayat, Üçüncü Kısım : Eskişehir Hayatı, 205.*